

GŁOS LESZCZYŃSKI

Polski, katolicki, bezpartyjny dziennik dla wszystkich stanów.

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
Cztery bezpłatne dodatki tygodniowe:
Przyjacielem Rolnika, Ognisko Domowe (dla rodzin),
Przegląd Tygodniowy (ilustr.) i Arkusz powieściowy.

BOŻYCZNĄ BUDUJE SIĘ
SPEŁNIANIEM OBOWIĄZKU!

Wydawca: Drukarnia Leszczyńska Spółd. z o. o.
Adres redakcji i administracji:
Leszno (Woj. Pozn.) ul. Wolności 21, Tel. 61 i 64
Warunki prenumeraty i ogłoszeń na ostatniej stronie

Nr. 122.

Leszno, piątek dnia 29 maja 1931 r.

Rok XII.

Minister Prystor następcą p. Sławka.

Warszawa, 27. 5. — O godz. 11 p. Prezydent przyjął b. ministra pułkownika Aleksandra Prystora, któremu powierzył misję tworzenia gabinetu. P. Prystor misję tę przyjął.

Warszawa, 27. 5. (Pát.) Dziś, dn. 27. bm. desygnowany premier Prystor udał się o godz. 19 na Zamek i przedłożył Panu Prezydentowi listę stworzonego przez siebie gabinetu. Pan Prezydent listę zaakceptował i mianował rząd w następującym składzie: premier Aleksander Prystor, minister Bronisław Pieracki, spr. wewn. Felician Sławoj-Składkowski, spr. zagran. August Zaleski, spr. wojsk. marsz. Polski Józef Piłsudski, skarb. Jan Piłsudski, sprawiedliwość Stef. Michałowski, wyznań relig. i oświec. publ. dr. Sławomir Czerwiński, rolnictwo dr. Janta Potczyński, przemysłu i handlu gen. bryg. gen. Ferdynand Zarzycki, komunikacja inż. Alfons Kühn, roboty publ. gen. dyw. Mieczysław Norwid Neugebauer, praca i opieka społ. Stefan Hubicki, Reformy rolne prof. dr. Leon Kozłowski, poczty i telegr. inż. Boerner.

Koła rządowe interpretują skład gabinetu w sposób następujący:

Czynnik decydujący, doceniając znakomicie ciężki kryzys gospodarczy, powołali na kierownice stanowisko w rządzie człowieka, obeznanego z tym kryzysem, mianowicie dawnego ministra przemysłu i handlu. Ponieważ zaś min. Józef Piłsudski chce w tej chwili bliżej zająć się sprawami finansowymi, budżetowymi i gospodarczymi, przeto lekce ministra skarbu powierzono posłowi Janowi Piłsudskiemu, współpracującemu z którym będzie dla Józefa Piłsudskiego łatwiejsza. Wreszcie dotychczasowy szef przemysłu wojennego objął lekce przemysłu i handlu.

Dodać tu należy, że p. Jan Piłsudski jest prawnikiem i prokuratorem przy Sądzie Najwyższym. Nie wiadomo nam jednak bliżej, aby kiedykolwiek zajmował się sprawami skarbowymi.

Gen. Zarzycki był przed wojną nauczycielem gimnazjalnym w Nowym Targu, poczem wstąpił do legionów, gdzie uzyskał rangę generała. Na czele departamentu przedsiębiorstw wojskowych stoi od lat kilku.

Sowieckie samoloty nad Helsingforsem.

Berlin, 27. 5. Nadchodzące tu z Finlandji wiadomości o napięciu stosunków między Finlandją a Sowiecami, w wyniku wojennych demonstracji sowieckich nad granicą brzmia niezwykle alarmująco.

Wczoraj wieczorem wojskowy samolot sowiecki dokonał demonstracyjnego lotu nad stolicą Finlandji — Helsingforsem, wywołując niesłychaną panikę, a następnie oburzenie wśród ludności.

W niedzielę przed południem około godz. 10-ej zauważono nad Aeransgrundem pomalowany na szaro trzymotnowy wojskowy samolot sowiecki, wyposażony w aparaturę do miotania bomb i dwa karabiny maszynowe. Również nad zatoką fińską zaobserwowano samolot sowiecki dokonyujący zdjęć topograficznych wysp, co do których w ostatniej nocy sowieckiej Moskwa protestowała przeciwko budowaniu na nich fortyfikacji.

Największe jednak wzburzenie umysłów w Finlandji i wrażenie wręcz najazdu sowieckiego na Pragę fińską wywołała wiadomość o demonstracji floty sowieckiej w sile 7 okrętów wojennych, która nagle pojawiła się na wysokości Aeransgrundu.

Podczas manewrów tej floty z niewyjaśnionych

dotychczas przyczyn zatoneła sowiecka łódź podwodna nr. 9.

Fińskie ministerstwo spraw zagranicznych oświadcza, iż według otrzymanych wiadomości rząd sowiecki planuje na dzień 28 maja urządzenie wielkich manewrów armji lądowej nad granicą fińską.

Należy się spodziewać w związku z ostatnimi wypadkami wymiany ostrych not między obu państwami.

Ryga, 27. 5. (ATE.) W związku z zaostreniem stosunków fińskich, w Leningradzie odbywają się masowe wiece, które uchwalają ostre rezolucje wzywające rząd sowiecki do stanowczych kroków wobec niebezpieczeństwa napadu zbrojnego ze strony Finlandji.

Kilka tysięcy robotników „Krasnowa Putiłowca“ powzięło rezolucję, w której wyrażają gotowość stawienia się na pierwszy apel rządu sowieckiego, aby z bronią w ręku dać krwawą naucek faszystowskiej Finlandji.

Sowieckie oddziały przysposobienia wojskowego organizują t. zw. pro-eterjański marsz na granicę fińską.

Zgon ks. prał. Skirmuntta.

Citta del Vaticano, 27. 5. (PAT.) Po atakach chorobie zmarł tu, przeżywszy lat 70, ks. prałat Kazimierz Skirmuntt, doradca kanoniczny ambasady polskiej przy Watykanie, protonotariusz apostolski, konsultant Kongregacji de propaganda fide oraz spraw kościelnych.

Śmierć wysokich zasług patrioty-kapłana wywołała szczerzy żal ze względu na rolę, jaką ks. Skirmuntt odgrywał w ciągu 42-letniego pobytu w Rzymie.

Międzynarodowa konferencja handlowa.

Praga (Ceps.) W dniach od 25 do 29 maja odbywa się w Pradze siedemnasta konferencja międzynarodowo-parlamentarna dla spraw handlowych. Prekursorat konferencji objął rząd czesochosłowacki i przewodniczący obu izb ustawodawczych.

Konferencja praska rozpatrywać będzie kwestje kryzysu światowego, w której to sprawie w roku ub. przeprowadzona została ankieta. Na podstawie rezolucji tej ankiety uchwalona zostanie odpowiednia deklaracja. Dalej konferencja międzynarodowa zajmie się także kwestją obiegu kapitału, w której p. francuski minister skarbu. O uproszczeniu formalności komunikacyjnych i innych kwestiach dotyczących komunikacji międzynarodowej referować będzie poseł Jan Szeba, polnom. minister czesochosłowacki, b. poseł czesoch. w Jugosławji. O kryzysie agrarnym referować będzie senator belgijski G. Muller.

Delegacja polska, na której czele stoi sen. Iwanowski, bierze czynny udział w pracach konferencji, wchodząc w skład prezydium wszystkich ko-

Wniosek o usunięcie Jezuitów

Barcelona, 27. 5. (PAT.) Przyjęty przez radę miejską wniosek domagający się zniesienia Towarzystwa Jezusowego, wywołał poruszenie wśród kół religijnych, które wystąpiły z protestami do odpowiednich władz. Jak się dowiaduje agencja Havasa, jezuiti katalońscy czynią przygotowania na wypadek ich wydalenia. Nowicjanci udadzą się do Rzymu, niektórzy zaś duchowni, znani ze swej działalności na polu naukowym, wyjadą do Ameryki.

Młodzież faszystowska przeciw organizjom katolickim.

Rzym, 27. 5. — Grupa studentów faszystowskich dopuściła się dziś dzikich wybrzyków przeciw katolickim organizjom młodzież. M. im. awanturnicy wtargnęli do domu dziewcząt katolickich przy kościele św. Giacchino i zniszczyli urządzenie jednej z sal. Policja szybko zlikwidowała zajście i przeskoczyła dalszym demonstracjom.

W Rzymie krąży pogłoski, że hr. della Torre, naczelny redaktor urzędowego dziennika Watykanu „Osservatore Romano“, w którym ukazało się przemówienie papieża do młodzieży katolickiej, popierającej faszystowskie związki młodzieży, został po opuszczeniu terytorjum państwa watykańskiego przytrzymany i odprowadzony do włoskiego komisariatu policji.

W odpowiedzi na „Anschluss“.

Paryż, 27. 5. W kołach dyplomatycznych mówią ze skutkiem Anshlussu na dobrej drodze znajdują się rokowania włosko-jugosłowiańskie, mające na celu porozumienie dla przeciwstawienia się niebezpieczeństwu, jakie zagrażałoby sytuacji w Europie centralnej.

Znowu bankructwo banku.

Bytom, 27. 5. „Hansa Bank“ w Bytomiu, oraz jego filje w Gliwicach, Oleśnie, Kluczkorku, Raciborzku i Opolu zawiesiły wypłaty.

Bankructwo dotknęło głównie drobne mieszczactwo i chłopów-Polaków.

„Hansa-Bank“ był instytucją centrową. Kapitał akcyjny wynosił 600 tys. mkn. Bankructwo nastąpiło wskutek niewypłacalności różnych firm a głównie fabryki szkła Eichnera w Zabrze.

Handel zagraniczny Z. S. R. R.

Bilans handlu zagranicznego Z. S. R. R. za pierwszy kwartał br. wykazał saldo pasywne w wysokości 55.285.000 rubli. Przywóz wyniósł 251.223.000 a wywóz 195.938.000 rubli. Według wszelkiego prawdopodobieństwa deficyt bilansu za drugi kwartał będzie jeszcze znacząco większy — a to wskutek dużego spadku eksportu sowieckiego.

„Kto słabiej pracuje, ten mniej je“.

Moskwa, 27. 5. (PAT.) Przed kilku dniami rozszły się pogłoski, że ma nastąpić reorganizacja i likwidacja obowiązującego obecnie systemu kartkowego. Jak się jednak okazuje, pogłoski te nie odpowiadają prawdzie. Dotychczasowy system kartkowy ma być nadal utrzymany w całej rozciągłości. Od 1 czerwca władze sowieckie przystępują do wydawania nowych książeczek aprowizacyjnych, zmniejszając nawet przy tej okazji niektóre kategorie, szczególnie jeśli chodzi o robotników fabrycznych, którzy nie spełnili wiozonych na nich obowiązków. Władze przeprowadzają zasadę, że kto słabiej pracuje, ten mniej je.

Krwawe wybory w Egipcie.

Kair, 27. 5. (PAT.) W czasie rozruchów w okresie wyborów w Mit Ghamr 6 osób zostało zabitych, a 16 ranionych; w Szebin El Kanafar jedna osoba zginęła, 12 odniosło rany. W Saída Zenal jedna osoba zabita, kilka ranionych; w Dakahlief 10 osób poniosło śmierć.

Straszna katastrofa samochodowa.

Filadelfia, 27. 5. (PAT.) W dniu dzisiejszym na moście na rzce Delaware wydarzyła się straszna katastrofa samochodowa.

Samochód, którym jechało 6 osób, chcąc wyminać poprzedzające go auta, wysunął się ze sznurka samochodów i zderzył się z automobilem, zdążającym w kierunku przeciwnym. Samochód został całkowicie rozbity a jadące w nim osoby zostały przejechaane przez inne samochody, jadące przez most, gdzie ruch automoblowy jest niezwykle ożywiony.

W katastrofie tej 5 osób poniosło śmierć a wiele jest ciężko rannych.

Burza gradowa w Nadrenji.

Berlin, 27. 5. (PAT.) Wczoraj wieczorem w nadreńskiej miejscowości Eifel spadł niezwykle silny grad który wyrządził wielkie szkody w ogrodach i na polach. Ziarna gradu dochodziły do 5 cm średnicy. Grubość warstwy gradu miejscami wynosiła 15 cm. Wiele p.wnic zostało zalanych wodą. Pod wodą sto również tunel kolejowy w Gerolstein.

Wiele zwrotnic kolejowych jest unieruchomionych przez wodę, co spowodowało przerwy w komunikacji.

Co z Kürtenem?

Wielki zbrodniarz ostatniej doby, wampir z Düsseldorfu zdolał sobie zaskarbić uwagę bojowników niemieckiego humanitaryzmu, którzy kruszą kopię w obronie Kürtena przed grozącą mu niechybnie śmiercią. Budzą się dyskusje i polemiki. Jeden z radykalnych publicystów fran uskich pisze na łamach „L'oeuvre“.

„Zapewne, wsieki pies jest chory. Ludzka menażeria nie ma żadnego interesu w utrzymywaniu takiego wsieckiego psa. Kara śmierci nie jest karą; jest rozwiązaniem. Dlaczegoż nie mielibyśmy się uwolnić od tak niebezpiecznego zwierzęcia“.

Co do pomieszczenia Kürtena w domu obłąkanych pisze ten sam publicysta:

„Morderca będzie się dobrze zachowywał. Po 10 miesiącach wypuszczą go jako uzdrowiałego. W takim razie zaś musieliby psychiatrzy być odpowiedzialni za zbrodnie wypuszczonych z domu obłąkanych“.

Lot balonu 15 km. ponad ziemią.

Berlin, 27. 5. Dziś rano o godzinie 3 min 55 odbył się w Augsburgu start balonu prof. Picarda do lotu stratosferycznego.

W zamkniętej gondoli znajdowało się prof. Picard wraz ze swym asystentem kpt. Kipsperem. Balon odleciał w kierunku półn. wschodnim, poczem skierował się na połudn. wschód, przyleciał na południe. Do godz. 7 min. 30 balon odleciał od ziemi o 7 do 8 tysięcy metrów tak, że można go było oglądać jeszcze niemal gołym okiem. Około godz. 7 min. 30 balon zniknął w przestworzach i według zaniesionych oznaczeń wzbił się na wysokość 10 do 15 tysięcy metrów.

Według przewidywań prof. Picarda lądowanie miało nastąpić między godz. 11 a 1 w południe.

Do lotu swego zaangażował się prof. Picard w pozycyjnę, obliczoną na kilka zaledwie godzin, po czym zabrał do gondoli dwie butelki tlenu, które mu umożliwiły przebywanie w stratosferze przez 20 do 24 godzin.

Aresztowanie dowództwa pułku.

Moskwa, 26. 5. (Rps.) — W Kulsie przybyli członkowie rewolucyjnej rady wojennej armii zakaukaskiej, komunisty Chejfas, zaprosił do siebie 14 osób ze składu dowództwa miejscowego pułku piechoty. Gdy zaproszeni nadeszli — ukryty w wewnętrznych pokojach G. P. U. wszystkich aresztował. Ciężko na nich oskarżenie o należenie do opozycji prawicowej i przygotowanie powstania zbrojnego. Do koszar pułku wprowadzono oddział pancerny G. P. U.

Brak żywności w Rosji.

Ryga, 26. 5. (ATE.) — Ciężkie położenie aprowizacyjne w Sowietach znajduje obecnie oficjalne potwierdzenie w prasie sowieckiej. „Prawda” donosi, że robotnicy kolejowi w Mińsku od kilku dni nie dostają chleba. Również innych artykułów pierwszej potrzeby sowieckie magazyny rozdzielcze nie były w stanie wydać. Około 4000 kolejarzy w Mińsku złożyło władzom sowieckim protest przeciwko niebawomemu stosunkom, panującym na rynku aprowizacyjnym. Specjalna komisja sowieckich związków zawodowych przybyła z Moskwy do Mińska, celem przeprowadzenia dochodzenia.

Runiecie skały na szosę.

Paryż, 26. 5. (PAT.) Z Lyonu donoszą o wypadku, który mógł pociągnąć za sobą różne następstwa. Mianowicie na drodze, po której odbywał się w okolicach miasta Ax les Bains bieg kolarski, stoczyła się nagle skała, obciążona co najmniej 600 m. kub. Ołbrzymia ta masa stoczyła się z wielkim hałasem, druzgocąc drzewa i wszystkie znajdujące się na drodze przedmioty. Skała spadła na kilka sekund przed przybyciem czołowego kolarza, który zdołał w porę zatrzymać się i uprzedzić zawodników. Droga przechodził w tej chwili pewien gospodarz, który odniósł ciężkie rany i zmarł po odstawieniu go do szpitala.

(Na maleńkiej żaglówce przepłynęli Atlantyk. 2 młodych estońskich marynarzy Ahto i brat jego Kou Walters przepłynęli do Nowego Jorku na łodzi żaglowej, mającej zaledwie 28 stóp długości. Bracia Walters wypłynęli z Tallina w sierpniu ub. roku, przepłynęli Bałtyk, Morze niemieckie, Kanał Angielski i następnie zatrzymali się na Maderze i Wyspach Kanaryjskich. Stamtąd przepłynęli do Florydy a następnie do Nowego Jorku.

Z POGRANICZA.

Nowy król kurkowy w Lesznie.

Trwające od poniedziałku doroczne zielonostawieckie strzelanie Bractwa Kurk. w Lesznie dobiegło wczoraj do końca. Wyniki strzel. były bardzo dobre, do czego niewątpliwie w (wielkiej mierze przyczyniła się przepiękna pogoda. Strzelanie zakończono o g. 5-tej popołudniu, zaś proklamacja króla i rycerzy nastąpiła o godz. 6-tej. Wszyscy Bracia zebraли się na dużej sali Strzelniczej poczem przemówił do króla, a następnie do rycerzy, prezes Bractwa p. radca Zakowski, wręczając im równocześnie insygnia ich godności. Równocześnie orkiestra 17 p. ul. odegrała ze zwykłą sobie werwą Mazurka Dąbrowskiego. Królem został p. Antoni Marski, I rycerzem p. Czesław Janowski, II rycerzem p. Maksymilian Rogalski, wszyscy kupcy. W akcie proklamacyj uczestniczyli przedstawiciele Magistratu, armji, w osobach oficerów 17 p. ul. przeg. okręgu leszczyńskiego Bractw Kurk. p. dr. Polewski. Po swem przemówieniu p. radca Zakowski wniósł okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej.

Następnie p. Koziowski odczytał listę nagradzonych. Przy strzelaniu do tarczy premijowej z oparciem zdobył po 60 pkt. i kot. nagrody: pp. Bułiński Feliks, Ciężyński Józef i Nowakowski Franciszek; po 59 uzyskali: pp. Bethge Ludwik i Kofat Feliks; 58 pkt. p. Zgański Teofil, 57 pkt. pp. Mołski Jan-Smolanowicz Stefan, Kozłowski Tomasz, Ffeger Leon i Ufak Wilhelm; 55 pkt. pp. Nawrocki Jan i Skorupka Tomasz 53 pkt. Tylewicz Józef i Wigazewski Władysław. Przy tarczy premijowej z wolnej ręki otrzymali: p. dr. Ciężyński 49 pkt., Bułiński F. 48,

Nowakowski 45, Kozłowski 44 i Ritter F. 39. Przy tarczy pływkowej kolejne miejsca zajęli: pp. Smolanowicz Stefan, prezes Rady Miejskiej Nowakowski, Bułiński junior, dr. Ciężyński i Bułiński senior. Jak z tego wynika rezultaty strzelania były bardzo dobre, m. in. świadczy o tem wynik p. dyr. Bethgego, który w serii 30 strzałów osiągnął na 600 możliwych pierścieni 583.

Po rozdaniu nagród, Bracia uformowali szereg z królem i rycerzami na czele, i przy dźwiękach orkiestry odprowadzono ich do domów. Poprzednio jeszcze przed ratuszem w imieniu Magistratu przemówił p. burmistrz Sobkowiak, podnosząc zasługi Bractwa, najstarszej w Lesznie organizacji, krzewiącej w swem łonie ducha narodowego i pracującej bardzo sprawnie dzięki njezmąconej harmoniji, panującej w Bractwie. Życząc powodzenia w dalszej tej pracy dla dobra i bezpieczeństwa Ojczyzny, p. burm. Sobkowiak wniósł okrzyk na cześć Bractwa. Następnie zabrał głos p. rotmistrz Mitraszewski w imieniu armji i Korpusu oficerskiego 17 p. ul. Podnosząc zasługi Bractwa nad zachowaniem tradycji narodowych, wyraził życzenie by i młodsza obecnie generacja weszła w ślady ojców i nadal kultywowała uprawianie sportu strzeleckiego. Za wszystkie życzenia złożone przez mówców Bractwu, podziękował w jego imieniu prezes p. radca Zakowski.

Z okazji tej uroczystości wywieszono na domach w Rynku szereg chorągwi. Bracia odprowadzając swego króla i rycerzy do domów, byli przyjmowani z prawdziwie staropolską gościnnością.

KRONIKA.

Piątek, dnia 29-go maja 1931 r.

Wschód słońca godz. 3.25. Zachód godz. 7.41.

Wschód księżyca godz. 5.50. Zachód godz. 2.22.

Stan pogody według opuszczeń Stacji Meteorologicznej Samodzielno-Wielkopolskiej Hodowli Nasion w Antonianach Czwartek, dnia 28. 5. godz. 7 rano. Temperatury: powietrza + 23, wiatr wschodni o prędkości 1 ms, pogodnie ciśnienie atmosferyczne 752,3 wilgotność 68%, w ubiesie: dobie temperatura najwyższa + 27,0 najniższa + 11,5. Ilość opadu 0 mm.

LESZNO.

1) Kalendarz terminowy zebrań, zbiórek itd. Dziś (28. 5.) Baczność „Sokol”: o godz. 7.30 wiecz. próba sokolówki na boisku „Sokoła”. Czolem! Naczelnictwo.

Arcybr. Straży Honorowej N. S. P. J.: wiecz. o godz. 8-mej zebranie zarządu.

Stow. Młodych Polek: po nabożeństwie zebranie Kółka wychowania fiz. Po zebraniu lekcja krakowiaka i mazurka. Naczelniczka.

Stow. Młodzieży Polskiej: po nabożeństwie otwarta biblioteka. Bibliotekarz.

Zw. Podol. Rez.: o godz. 8 wiecz. ćwiczenia młodzieży przedpobor w ćwiczeniach mijsk. Komend.

Jutro (29. 5.) Tow. św. Anny: nadzwyczajne zebranie z powodu b. ważnych spraw o 8 w. Zarząd.

Tow. Powstańców i Wojaków: zebranie planarne o godz. 8 wiecz. w Hotelu Dworc. Zarząd.

Stow. Młodz. Polskiej: po nabożeństwie zbiórka wszystkich członków w Domu Kat.

1) Na tle Tygodnia Dziecka. (Komunikat) — Dziecko dzisiejsze zdrowe duchowo i fizycznie, to polega naszego jutra. Prawdę zawarła w przytoczonym zdaniu zrozumiał i odczuł Zw. Pracy Obyw. Kobiet, który do zakresu swej działalności społecznej, wprowadził Referat opieką nad matką i dzieckiem. Z okazji urządzania Tygodnia Dziecka ZPOB. uważa, iż aktualna jest rzeczą, zaznajomić szerzej ogół społeczeństwa leszczyńskiego z programem swej pracy i ustosunkowaniem się do sprawy opieki społecznej nad matką i dzieckiem. Z braku miejsca podajemy tu w skróconych ramach główne wytyczne Referatu.

1. Opieka społeczna nad matką i dzieckiem zależy od uwzględnienia wszystkich potrzeb dziecka, któremu rodzina i państwo nie zapewnią dostatecznej opieki.

2. Opieka nad matką i dzieckiem nie może być traktowana jako filantropia, ale jako służba obywatelska, do spełnienia której każda obywatelka kraju poczująca się powinna w miarę sił swoich uzdolnień i zamiłowań.

3. Do organizowania opieki nad matką i dzieckiem, nikt nie ma prawa wyłączać, ponieważ zarówno rząd, samorząd i cały szereg instytucji społecznych i poszczególnych osób, różne działy tej opieki prowadzą, a wysiłki w tej dziedzinie należy koordynować i uzgadniać.

4. Celem stała się praca w dziedzinie opieki nad matką i dzieckiem przewiduje opiekę nad dzieckiem w łonie matki, w okresie niemowlęctwa, dzieciństwa i w wieku dorobienia.

Stowarzyszenie nasze specjalny nacisk kładzie na zajęcie się dziećmi opuszczonymi, bezdomnymi, krzywdzonymi przez otoczenie, chorými, pozostającymi

Z BARDZKICH ANNA KARWATOWA

CZARNA PERŁA

Powieść

28) — A tatuś? Wszak też dobry? — rzuciło dziewczę natwimie.

Zbigniew milczał, kłamać nie chciał, zachwalać nie mógł, z tego położenia kłopotliwego wybawiła go p. Irena.

— Za mało zna p. Zbigniew ojca, żeby wydać sąd o nim.

— A mamę?

— Zna od dziecka.

— A to co innego.

— Zgoda między nami! — zawołał Zbigniew, podając rękę Liliancie.

— Zgoda, ale pan chce mnie malować?

— Z najwyższą chęcią — jako zadatek, żeby pa-
nia upewnić i zaspokoić, daje nawet siebie. — wyjął z portfela podobiznę swoją i podał ją dziewczęciu. Liliana promieniła coraz to więcej, będąc z natury otwartą, nie mogła się powstrzymać, żeby patrząc na fotografię p. Zbigniewa, nie rzucić półgłosem kilka uwag kochanej babci Irenie.

— Babuniu — co za szlachetność w wyrazie twarzy, co za piękny ty!

— Wierne odbicie duszy, dziecko drogie, — odpowiedziała jej szeptem p. Irena.

W tej chwili Zbigniew oddalił się o kilka kroków od pań, by lepiej śledzić kocz i Hipolita. Bryka stała dość długi w miejscu, a przy niej Hipolit, wreszcie donna Klara dała znak do powrotu. W minutę później zjawił się zdyszany p. Hipolit pod filarami.

— Jeszcze i tu mnie odmądzają dla tych mar-
nych interesów, a przeciekam już dla tego samego z miasta na wieś.

— Czy rzeczywiście szukała donna Klara pana? — pytała się znów Liliana ciekawie — wyraźnie mówiła o tatusi.

— To omyłka, chciała przez tatusia dostać się do mnie, — tłumaczył dziewczęciu p. Hipolit, oblewając się rumieńcem.

— Bohater z pana, — rzucił mu szeptem Zbigniew, — pełen poświęcenia.

Hipolit, po zamianie kilku zdań ze Zbigniewem, przeszedł na inną stronę domu, tu dotarł do kancelacji Edwarda. Hełkiński siedział nad arkuszem papieru, pióro trzymając w ręku, lecz papier był niekiblety, twarz zamysłona. — widocznie troska osiadła mu chmurą na czole.

— Zalatwiłeś się z nią? — rzucił Hipolitowi z pod wąsów zwiniętych.

— Zalatwiłem, nie wróci nigdy, ale żąda pięćset marek, obiecałeś jej pożyczkę.

— Dziękuję ci, Hipolite, — zerwał się z miejsca, — fatalna sprawa i to właśnie w obecności Liliany.

— ciotki — i w dodatku jeszcze Zbigniewa!

— Powiedziałem im, że mnie szukała Klara, tak, jak sobie życzyłeś.

— Prawda, życzyłem sobie — ale... jeżeli to dojdzie do zony twojej...

— Za nado jest rozsądna, uprzedziła ją muszę, śmiać się będzie z roli, którą wzięłam na siebie...

— Śmiać się będzie i ze mnie, bo wydasz mnie z wszystkiego. Niech tam djabła porwą te przekletą Klarę! że to właśnie teraz... w tej chwili właśnie...

— uderzył pięścią w stół. — Zwarjowała donna — zawarjowała! posmiewiskiem będę zony twojej... to strasznie! to okropnie!

— Nie wymięnię twego nazwiska, — ale cóż ci tak chodzi o zony moją, tu przedcz głównie w grę wchodzi p. Ofelja i jej zdanie o tobie.

— Ach! Ofelja... ona sobie dziś nie z tego nie robi, zresztą jej osoba tu nie ma znaczenia.

— Jakto? — oburzony p. Hipolit, któz może ci być bliższym, która osoba w tym domu może mieć więcej znaczenia od p. Ofelji? Czy to nie żona twoja — ta wybrana kiedyś twego serca? Czy to nie tro-
sichwa i czuła matka Liliana, która ja tak prawdziwie dobrze i rozumnie wychowała? Czy to nie o-
mistrzynie wzorowa twego domu? Czy to nie opiekun-
ka i oświecicielka troskliwa twego pracującego ludu? Czy p. Ofelja nie jest dziś powaga, znana nie tylko w powiecie, ale w całej prowincji i dalej jeszcze? Przed jej majestatem drzył a nie lekaj się być posmiewiskiem mojej zony.

— Obojętnym jestem Ofelji... — rzucił przez zaciśnięte z gniewu zęby, hamował się, — ale rozdrażnienie wstrząsało nim do głębi.

— Mylisz się to — ona cierpi szalenie, ale zby-
ambitna, by ci to okazać — za długo walczy i wal-
czyła bez wyniku wszelkiego... Zresztą, siły jej ma-
szarpnięte, wpada w melancholję...

— Kazań mi nie praw, szalenciel! wybuchnął gwałtownie.

— Nie szarp się, mówmy spokojnie — jako do-
wni znajomi, kiedyś dorobcy koledy. Powiedź mi, cóż ci tak nagłe teraz chodzi o opinię ludzką?

— Słepcem jesteś — czy co? Liliana przedcz obecnie w domu, prawie że dorosła.

— Więc jednak nie zgłasza w tobie iskerka em-
bicz, jeszcze trochę jej postadasz... Słuchaj mnie, Edwardzie, i ja kiedyś byłem lekkomyślnym, w-
do tego stopnia nie zapomniałem się nigdy. Zrod-
konce wreszcie i ty z tą lekkomyślnością, że w-
du właśnie na tę niewinną twoją córkę, że w-
na jej nieskalane imię, na jej przyszły los, by-
dną siebie zrobiła partię. Wreszcie miej a sumie-
względem tej, która najbliższ ci jest serca, która
złożyłaś przysięgę uczciwości i wierności mat-
skiej w obliczu Majestatu Bożego.

(Ciąg dalszy nastąpi).

com w złych warunkach mieszkaniowych itd. Referat opieki nad matką i dzieckiem, chociaż istnieje w Lesznie dopiero 2-gi rok, zdołał w tak krótkim czasie drogą imprez urządzonych przez Z. P. O. K. zdobyć niewielki fundusz, który pozwolił nam na zaopiekowanie zrealizowania jednej z wytycznych naszego Referatu, a mianowicie na założenie ogródka Jordaniowskiego. Ogród ten ma powstać na gruncie należącym do Wydziału pow. Obecna troska nasza jest stosowne urządzenie tegoż ogródka, by jeszcze w lecie oddać go działwie spragnionej ciepłego i serdecznego traktowania, oraz słońca i powietrza bez domieszki pyłu ulicznego i dźwięków, od których widać uszy. I znów Związek czynił wysiłki dla zdobycia potrzebnego funduszu. W tym to wiec celu, Związek urządził przedstawienie na sali Hotelu Polskiego w dniu 1. 6., z którego właśnie dochód przeznaczony na urządzenie ogródka.

Związek spodziewa się, że społeczeństwo miejscowe, które tyle razy dało dowód zrozumienia i miłości dziecka i tym razem zjawieniem się na przedstawieniu zadokumentuje słusność powiedzenia, że prawdziwym obywatелем kraju, można nazwać budowniczego jutra. Wszyscy kładmy cegły, z których zbudujemy silne państwo, nasz wspólny mały dom. Nikt się nie może oddzielić z tej pracy, która wyścigowym krokiem prowadzi trzebia matrychmiast. — Blizsze szczegóły odnoszące się do przedstawiania, podamy w następnym numerze.

b) Towarzystwo św. Anny w Lesznie obchodzi w dniu 31. maja z racji swego 20-letniego istnienia uroczystość poświęcenia nowego szklarni, połączone z akademią na sali „Sokolnia”.

d) Komunikat P. U. P. P. Wolne miejsca: 1 szofer-trzelec z świadectwami, 1 koszykarz, 1 wermistrz do fabryki maki, 1 bona do dzieci, 1 krawcowa namodzielnia, 1 kucharka, 10 służących do gospodarstwa, chłobców od 14—16 lat, 12 pastuchów do pasenia bydła od zaraz, 1 uczeń do składu konfekcji. Poszuk. pracy: 10 kowali, 40 ślusarzy, 3 blacharzy, 12 szoferów, 60 murarzy, 22 cieśli, 8 malarzy, 24 szolarzy, 11 kołodziejów, 4 kuśnierzy, 5 obuwników, 8 krawcowych, 6 krawców, 12 piekarzy, 4 rzeźników, 12 urzędników gosp., 3 gorzelników, 2 ogrodników, 2 leśników, 54 biuralistów, 22 biuralistki, 45 pomocn. kucharzek, 8 ekspedjentek, 1 technik budowlany, 5 muzyków, 2 muzycełki domowe, 4 nauczycielki szkoły powszechnej, 3 mow. woj. ciężko poszkodow.

RYDZYNA.

ra) Strzelanie Bractwa Kurkowego. Królem kurkowym został p. Sława Jan, I. rycerzem prezes Bractwa miejscowego p. Skwarski, II. rycerzem p. Zieler. Nagrody otrzymali: I. p. Stelmach (57 punktów), II. ks. prefekt Matysiak (54 p.), III. p. Machowski (52 p.), IV. p. Skorziński (52 p.), V. p. Szymański (51 p.). W III. święto wieczorem odbyła się uroczysta królewska.

RAWICZ.

rz) Wyniki lotu gołębi pocztowych. Tow. Hod. Gołębi Pocztowych „Pocztą Wojenna” w Rawiczu, który się odbył dnia 24. 5. b. r. ze stacji Zduńska Wola odległość 150 km. — Nagrody otrzymali: Matuszewski Michał, Mikołajczyk Florjan, Cieślak Jan, Skowroński Edw., Gryczyński Adam, Szymczak Radojewski, Ławniczak, Dziecioł, Rekosiewicz Walszewski, Smieciński.

PONIEC.

pc) Z uroczystości przystąpienia do I. Komunii św. Minęło święto Zesłania Ducha Świętego i pierzchnęło niespostrzeżenie, by pozostawić już tylko niezatarte wspomnienia. Któż bowiem z nas nie odwróży na dzień duszy i przywoła te wzruszające chwile, kiedy to dzieci zarówno z naszego miasta, jak i z okolicy przystępowały do pierwszej Komunii św. A jakież to było prześliczne — prześliczne, bo ślicznie odwieczna prawda. Wszyscy byliśmy wtedy owiani tą ciszą skupienia, panującą we wnętrzu Kościoła i wszyscy widzieliśmy ten urok młodości, jak malował się na rozpromienionych ścianach świątyni, naderwaliśmy się tą pogodą dusz dziecięcych, bo i ona kiedyś zamieszkała w naszych sercach. Dopelnieniem tej uroczystości była mowa ks. Szułkowskiego, który w pięknych i wzniosłych słowach wskazał działwie drogę życia, jaką jej będzie nam kroczyć. Wskazania te były tem więcej ujmujące, że ks. Szułkowski, przygotowując dzieci do pierwszej Komunii św. zdołał poznać i wnikać w ich niewinne duszeczki. Po tym uroczystym akcie działwa udała się do ochronki, by tutaj spożyć wspólnie śniadanie, przygotowane przez zawsze nieustrudzone i usłużne Siostry Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo. (Nifur.)

pd) Złożenie wieńca i stóp pomnika przez Korpus Podoficerów 60 p. piechoty z Ostrowa, nie mogąc uczestniczyć z względu na święto pułkowe w uroczystościach związanych z poświęceniem pomnika-grobowa, wieńca złożony na cześć Poległych Powstańców, a chcąc jednakowoż zadokumentować braterstwo krwi i okazać im swą wdzięczność, przybył w pierwsze święto Zielonych Świątek do naszego miasta, aby złożyć wieńec i stóp pomnika. Nim jednak udano się na cmentarz przy ul. Mszy św., celebrowanej przez miejscowego ks. proboszcza. Przed pomnikiem przemawiał podoficer Korpusu Podoficerskiego sierżant p. Wiktor Wysoki, który nawołując do walecznych czynów i odwagi, nawoływał, by czyni tych Bo-

haterów zamieniły się w wizję świętości, żywą i niezatartą w sercach potomków i ogółu. Po wygłoszonej mowie przystąpiono do oddania hołdu i czci przez prezentowanie broni przy jednoczesnym śpiewie. Na zakończenie odpiewano „Rotę” poczem skierowano się do „Strzelnicy”, by tutaj snuć wspomnienia na tle przebytych chwil z okresu powstania i gawędzić przy wspólnym obiedzie. (Nifur.)

pe) Strzelanie Bractwa Kurkowego w I. i II. św. Zielonych Świąt. Królem został p. apłekarz Sikorski I. marszałkiem p. Ludwik Szusterkiewicz, II. marszałkiem p. Nikodem Stefański. (n)

GOSTYŃ.

g) Festival Muzyki Polskiej. Znała tuł. społeczeństwu orkiestra 55 pp. z Leszna pod batutą kapelmistrza p. por. Olszewskiego spełnia na naszym Programie swą misję placówki kulturalno-oświatowej przez urządzenie koncertów, zakrojonych na skalę wielkomiejską. — Jak się dowiadujemy, urządziła wspomniana orkiestra w niedzielę, dnia 7. czerwca br. w pięknym ogrodzie Strzelnicy w Gostyniu koncert, poświęcony wyłącznie polskiej twórczości muzycznej. — Co do szczegółów omawianego koncertu odsyłamy zainteresowanych melomanów do niebawem mających się ukazać afiszów. Spodziewamy się, że społeczeństwo nasze, znane z patriotyzmu, i tłumnie pojdą na koncert, z którego dochód przeznaczono na cele oświatowe w wojsku. K.

—o—

Kochani Przyjaciele!

Od dnia 24 do 31 maja br. w całej Polsce będzie Wasze Święto. Święto Dzieci. Tydzień ten przeznaczony został na to, byśmy się wzajemnie lepiej i serdeczniej poznali: Wy dzieci

i my ludzie dorośli, przyjaciele Wasi. Będziemy się spotykać z Wami w ciągu tego tygodnia wszędzie w szkole i w domu, na ulicy i w ogrodach, po wioskach i po miastach, w górach polskich i nad morzem, w Warszawie i Poznaniu, w Łwowie i Krakowie i Wilnie. Chcemy, aby było Wam w tym czasie wesoło i dobrze.

Chcielibyśmy, aby Wam było zawsze dobrze.

I choć nie każdy z nas z każdym z Was się zobaczy — to jednak w tem Święcie będziemy się czuli tak, jakbyśmy się wszyscy znał i mocno trzymając za ręce, zataczali wielki radosny krąg wesoła i wspólności po całej Polsce od Zachodu przez północ, wschód i południe znów ku zachodowi. W tej radości jasnych dni, będziemy się rozglądali wokół siebie i pytać kim jesteśmy, jacy jesteście.

Radzilibyśmy wiedzieć co myślicie, co czujecie. Pomyślicie pewnie jak to zrobić?

Otóż nie chcemy Was zbytnio trudzić. Prosimy tylko, opiszcie nam Przyjaciele, jakiś czyn dobry, który zauważyliście i zapamiętaliście w życiu swoim, w szkole, w domu, słowem najbliższym otoczeniu Waszym.

Napiszcie również czego najbardziej pragniecie, o czym marzycie.

Z odpowiedzi Waszych urońcie wielki gmach, który ze wzruszeniem poznacie, gdy staniecie się dojrzałymi jak my ludzie. Jeżeli zechcecie nam odpowiedzieć, to wręczcie odpowiedzi Waszemu nauczycielowi lub nauczycielce, a oni prześlą ją do Polskiego Komitetu Opieki nad Dzieckiem w Warszawie — Jasna 11, gdzie ludzie, którzy Was bardzo kochają i bardzo pragną Waszego dobra, będą Wam bardzo za nadesłane odpowiedzi wdzięczni, bo to im ułatwi poznanie Was, miłi, kochani przyjaciele.

Z Poznania.

P) Symbol ofiarne patriotyzmu. Zbliża się dzień w którym pomnik Najsł. Serca Pana Jezusa w Poznaniu stanie w całej pełni małejstatycznej swą szczyt, jako symbol wdzięczności i ofiarnego patriotyzmu, jak i żywej wiary i miłości dla Kościoła Chrystusowego i prawed jego świętych ze strony naszego społeczeństwa polskiego i katolickiego. Prace pomnikowe postępują w żywym tempie. Staje się to coraz więcej widocznem. Rusztowanie wielkie dookoła budowli zostało już całkiem usunięte, w wyjątkiem rusztowania małego dookoła wielkiej wneti środkowej, w której stanie posąg Chrystusa Pana, a dookoła której p. prof. Rożek wykonała serię 16 pięknych płaskorzeźb, tak, że wkrótce padną i te ostatnie resztki małego rusztowania. Po usunięciu wielkiego rusztowania architektoniczna część łuku triumfalnego p. inż. Michalowskiego już obecnie uławnia się w słonecznym swym pięknym materiale kamiennym. Przeszkoda dla ogólnego wrażenia jest jeszcze odcienienie, które w elka część budowli przed oczami widza zasłania. Ale i ta przeszkoda już w najbliższym czasie zostanie usunięta, poczem dopiero budowla zaprezentuje się w całej pełni monumentalności. Po stronie północnej łuku triumfalnego dokonywane są prace przez p. Paizderską. Świeżo tek budowlę, jak również model Chrystusa w pracowni p. Rożka oglądali liczni dygnitarze, między innymi: księża biskupi Dymek i Lauthitz, dalej ks. infułat Kłos, ks. prałat Pradzyński, ks. infułat Ruciński, ks. prałat

Taczak i inni. Wszyscy oni najzupełniejsze uznank wyrażali dla całości i znaczenia artystycznych. Dyrektor ogrodów miejskich p. Marciniec w dalszym ciągu przygotowuje piękne otoczenie oprócznicze po obu stronach pomnika. Zaś na froncie pomnika Magistrat położy wkrótce mozaikowe bruki, które wypełnią przed nim cały duży nowopowstały plac. Wielkie dzieło zbliża się ku ukończeniu. Ale nie jest jeszcze całkowicie ukończono, dlatego też potrzebna jest dalsza szlachetna ofiarność naszego społeczeństwa polskiego i katolickiego.

P) Wystawa prac fotograficznych. W związku z ukończeniem kursu foto-chemicznego zorganizowanego przez Związek Drogerzystów Rzpł. Polskiej Obwód I. odbędzie się w Poznaniu wystawa prac absolwentów kursu. Równoległe wystawą swe wyroby poważne hurtownie i sklepy prowadzące artykuły fotograficzne. Wystawa będzie trwała od dnia 21-go czerwca do dnia 6 lipca 1931 r. Współpraczy w organizacji Wystawy podjął się łaskawie Miejski Urząd Targów Poznańskich. Informacyjnie udziela biuro Zw. Drogerzystów Rzpł. Polskiej Poznań, ul. Nowa nr. 7, tel. 16-88.

P) Teatr Wielki 28. 5. „Księżna Cyrkównka”. 29. 5. „Iris”. 30. 5. „Księżna Cyrkównka”. Teatr Polski 28. 5. „Zdobycie twierdzy”. Premiera. 29. 5. „Zdobycie twierdzy”. 30. 5. „Zdobycie twierdzy”. Teatr Nowy 28. 5. „Sztuba”. 29. 5. „Sztuba”. 30. 5. „Sztuba”.

WIELKOPOLSKA.

w) Rogalinek. (Zgon weterana z 1848 roku). W Rogalinie zmarł w tych dniach powstaniec z 1848 r. śp. Piotr Paluszkiewicz. Był to już sędziwy starzec, gdyż za kilka tygodni miał skończyć 100 lat. W całej wsi czyniono przygotowania, by seniora godnie uczcić w dniu jego setnej rocznicy, która przepaść miała w sierpniu br. Najstarszy mieszkaniec Rogalinki brał czynny i wdajny udział w walkach niepodległościowych z 1848 r. Jakkolwiek niema stałej ewidencji powstańców 1848 roku, można zarzykować twierdzenie, iż zgasł przed kilku dniami śp. Piotr Paluszkiewicz był ostatnim uczestnikiem powstania 1848 r. Z jego śmiercią wygaśli też niewątpliwie wszyscy z tych, którzy walczyli za wolność w tych przełomowych czasach.

SLASK.

s) Katowice. (Zjazd Polaków za kordonem). W ubiegłą niedzielę, 17. bm. odbył się w Opolu w sali Domu Polskiego Zjazd Polsko-Katolickiej Partii Ludowej przy liczny udział uczestników. Zjazdowi przewodniczył w zastępstwie ks. prob. Klimasa ks. prob. Koziołek. Na zjeździe poruszono szereg aktualnych spraw politycznych, gospodarczych i kulturalnych, dotyczących mniejszości polskiej w Niemczech. Po czym na wniosek kier. Dzielnicy Śląskiej Zw. Polaków w Niemczech, p. Szczepaniaka, przyjęto przez akłamację rezolucję przeciw napaściom prasy niemieckiej na ks. prob. Koziołka, zasłużonego polskiego działacza społecznego na obczyźnie. Treść uchwalonej rezolucji jest następująca: „Zjazd Polsko-Katolickiej Partii Ludowej z całą stanowczością i z oburzeniem protestuje przeciw napaściom ze strony renegatów, stowistów i w szczególności pras centrowej, skiero-

wanym w ostatnim czasie przeciw Czciogodnemu Posłowi Ks. Proboszczowi Koziołkowi i innym księżom za ich odważne występowanie w obronie ludu polsko katolickiego. Ze zjazdu, który miał podniosły przebieg, uczestnicy wynieśli wrażenie, że Polsko-Katolicka Partja Ludowa szczerze spełnia zadania swoje wobec ludności polskiej w Niemczech.

s) Katowice. (Curiosum) „Polonia” pisze: Nadesłano nam do redakcji pismo Ochotniczkiej Straży Pożarnej w Katowicach, Oddziału I. zawierające zaproszenie na ważne zebranie roczne, a adresowane do osoby, zajmującej urzędowe stanowisko — pismo pisane wyłącznie w języku niemieckim, w tymże języku podajace porządek dzienni zebrania i t. p. Taki „dziwoląg” w okresie 10-letniego powrotu Śląska do Polski (nie do pomyslenia wprost na niemieckiej stronie Gór. Śląska) podpisany jest nazwiskiem inż. Bukowskiego, jako II. „vorsitzendera” i p. Gromotkę jako „kassierera u. l. A. schriftführera”.

BYŁA KONGRESOWKA.

bk) Grodzisk Mazowiecki. (Dla laski — stracił rękę). 28-letni Bronisław Szymanik, mechanik w fabryce „Stowarzyszenia Mechaników Polskich Ameryki”, w Pruszkowie, będąc pijany, szedł torem kolejowym w Grodzisku. Nagle S. usłyszał sygnał nadjeżdżającego pociągu, usiłował zejść na bok, lecz wówczas upadł mu laska, S. sięgnął ręką celem podniesienia laski, w tej chwili jednak nadjechał pociąg i kół wagonów obcięły mu rękę powyżej łokcia.

Pomierając wytwórczość krajową, budujesz niezależność i potęgę gospodarczą i polityczną Polski!

OGOLNE WIADOMOSCI.

o) O Protezowaniu wojskowych zawodowych w st spoczynku — na koszt państwa. Ministerstwo pracy i opieki społecznej wydało zarządzenie, na mocy którego protezowanie wojskowych zawodowych w stanie spoczynku odbywać się będzie na koszt skarbu państwa. Wymienione osoby otrzymywać będą protezy i aparaty ortopedyczne na rachunek skarbu państwa w wytwórniach, administrowanych przez Ogólnopolski Związek Kas Chorych.

o) Koncesje dla przedsiębiorstw instalacji elektrycznej. Ministerstwo robót publicznych w kólnkiem, z dnia 9. maja 1931 r. L. VII-333/31 poleciło panom wojewodom zakomunikować wszystkim księgarzom, komisjom uzdrowskim w uzdrowskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz wydziałom powiatowym, że w myśl art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (dz. U. R. P., Nr. 53 poz. 468) przedsiębiorstwa instalacji elektrycznych prowadzić można li tylko po uzyskaniu koncesji. W związku z powyższym ministerstwo zarządziło, ażeby kierownicy budowy dopilnowali, aby roboty, dotyczące instalacji elektrycznych na budowie, powierzone były firmom o odpowiednich kwalifikacjach t. j. firmom koncesjonowanym. Powyższe zarządzenie dotyczy także i budowli państwowych. (Pat.)

o) Surowe kary za niedozwolone używanie siły fizycznej przez policję. Komendant Główny Policji Państwowej wydał niedawno rozkaz w sprawie używania siły fizycznej przez policję, w którym zaznaczył, że w stosunku do funkcjonariuszów policji, winnych przekroczenia zakresu ram używania siły w czasie pełnienia obowiązków służbowych stosowane będą najsurowsze represje. Po wydaniu rozkazu wydarzył się wypadek nadużycia siły w niedozwolony sposób przez pewnego posterunkowego. Policjant ten został w drodze dyscyplinarnej usunięty z szeregów Policji Państwowej. W związku z tym wypadkiem Komendant Główny P. P. wydał rozkaz w który zaznacza, że usunięcie z policji posterunkowego za nadużycie siły stanowić powinno przestrożę dla tych policjantów, którzy nie zrozumieli intencji rozkazu w tej sprawie i nie uświadomili sobie zakresu prawnie granic użycia siły, mogłoby przekroczyć je ze szkoda dla służby i dla siebie.

W) Nowa pożyczka telefoniczna. W wyniku dłużotwałych pertraktacji min. poczt i telegrafów, irz. Boerner podpisał umowę z firmą angielską „Telephone and General Trust Limited“ o udzielenie Polsce pożyczki telefonicznej w wysok ści 550 tys. funtów szterlingów, t. i. około 24 mil. zł. Pożyczka ta jest częściowo gotówkowa, częściowo towarowa, a mianowicie: powyższa firma ma dostarczyć Polsce: towarów za 300 tys. funtów szterlingów, a reszta pożyczki, tj. 250 tys. funtów szterlingów będzie wyłaona w gotówce. Umowa o pożyczkę telefoniczną ma być wkrótce wniesiona przez rząd do Sejmu celem zatwierdzenia. W związku z tem staje się obecnie

znowu aktualna sprawa zwolnienia nadzwyczajnej sesji Sejmu dla zatwierdzenia tej umowy.
W) Tragiczne skutki igrania z bronią. W inter-nacjonalnym seminarium nauczycielskiego w Warszawie zdarzył się tragiczny wypadek, spowodowany nieostróżnym ochodzeniem się z bronią. Oto członek „Strzeżca“ niejaki T. Kiepun, uczeń IV kursu, chcąc nastrożyć kolegę St. Domańskiego, skierował broń w jego stronę. Ten jednak spokojnie usiłował mu odebrać rewolwer. W czasie szamotania się rewolwer wypadł, kładac trupem Domańskiego. Zabójcę ar-

Program „Radja Poznańskiego“
 Piątek, 29 maja.
 7.15 Gazeta poranna R. P. 13.00 Sygnał czasu. 13.05 Koncert gramofonowy. 14.00 Komunikaty Pata. 14.15 Komunikaty gospodarcze roln. 17.15 Zagadnienia społeczno-wychowawcze. 17.30 Lekcja języka włoskiego. 17.45 Koncert popularny. 18.45 Dodatek do Gazety porannej R. P. 20.15 Koncert symfoniczny. Po transmisji — komunikaty Pata. sport i polica, muzyka taneczna.

Program „Radja Warszawskiego“
 11.40 Przegląd Prasy Kraj. PAT. 11.58 Sygnał czasu. 12.10 Muzyka gram. 13.10 Komunikat meteor. 13.25 Przerwa. 15.00 Komunikat gosp. 15.20 Przerwa. 15.35 Z życia polskich zespołów śpiewaczych. 15.50 Lekcja języka franc. 16.10 Komunikat. 16.15 Kącik artystyczny L. S. G. 16.30 Muzyka. 17.15 Czy pszczoła myśli. 17.45 Koncert. 18.45 Rozmaitości. 19.10 Giełda rolnicza. 19.25 Muzyka. 19.35 Odczytanie programu na dzień następnny. 19.40 Prasowy Dziennik Radjowy. 19.55 Muzyka. 20.00 Pogadanka muzyczna. 20.15 Koncert symfoniczny.

Dolar amerykański	1	88.87
Funt angielski	1	43.255
Frank francuski	100	34.77
szwajcarski	100	171.48
Marka niemiecka	100	211.74
Guldeny gdańskie	100	172.97

Urzędowa Cena Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu
 Poznań, dnia 27. 5. 1931

Warunki Handel hurtowy, paryet! Poznań ładunek waga nowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

Zyto 15 tonn paryet Poznań „Ceny transakcyjne“ 28.50
 Zyto 3 tonn paryet Poznań „Ceny orientacyjne“ 28.50
 „Ceny orientacyjne“ „Ceny orientacyjne“ 28.50
 „Ceny orientacyjne“ „Ceny orientacyjne“ 28.50

Zyto	23.25 — 23.75
Pszonice	33.50 — 34.00
leczniej przemiałow	27.00 — 27.50
Owies przestwy	30.00 — 30.50
waga żytnia 65% w. w. w. o.	43.25 — 43.75
waga żytnia 65% w. w. w. o.	53.00 — 53.50
O rebw żytnie	23.50 — 24.00
O rebw pszenne	21.00 — 21.50
O rebw pszenne wrotel	22.50 — 23.00
Groch polny	33.00 — 33.50
Groch Victoria	38.00 — 38.50
Lubin niebieski	26.00 — 26.50
Lubin żółty	34.00 — 34.50
Tatarski	42.00 — 42.50
Siano pr sawane	3.40 — 3.50
Siano luzne	10.00 — 10.50
Siano pras	11.00 — 11.50

Podane cenomienie sąokaino

Koniec działu redakcyjnego.
 Redaktor naczelny: Stefan Machalewski.
 Redaktor odpowiedzialny: Szymon Majewski.
 Za dział ogłoszeń odpowiada: Stanisław Szal.
 Członkami Drukarai Leszczyńskiej Sp. z o. o. w Lesznie.

KINOTEATR IMPERIAL — HOTEL POLSKI — LESZNO
 Od dziś czującą swą urodą, najpiękniejszą gwiazdą ekranu BILLIE DOVE we wspaniałej swej kreacji w największym filmie śpiewno-dźwiękowym Zednocz. Wytw. Warner Bros-First National p. 1

PODRÓŻ POŚLUBNA

Dramat kobiety, sponiewieranej przez brutalnego męża. Koncert gry aktorskiej. Niedo ciekawy dodatek. Pocz. o 7 i 9, w niedz. o 5, 7, 9. Ceny miejsc zniżone począwszy od 70 gr.

Za długi
 żony mojej
 Stanisławy Sołtysik
 z domu Turczyń nie odpowiadam.
 Florjan Sołtysik.

Mieszkania 3 pokojowego
 poszukuje.
 Dzierżawa podług umowy. — Piśmienne zgłoszenia upraszam do ekspedycji „Głosu“ pod „J. B.“

Młoda pani
 czynna w swoim zawodzie (Niemka), poszukuje znajomości pana lub pani celem wydoskonalenia się w języku polskim.
 Blizszych informacji dotycząc wstępu i zawodu pod „Lekcja“ do eksp. Głosu.

Wszelkie prace w zakresie budownictwa wchodzące, jak: projekty, kosztorysy, statystyczne obliczenia, ekspertyzy, techniczne porady, taksy nieruchomości, wykonanie całych budowli, reparacje itd. podejmuje
K. Pelz, budown. — Leszno
 ul. Tama Kolejowa 1.
 Sądownie zaprzysiężony biegły dla oszacowania nieruchomości miejskich na obwód Sądu Okręgowego w Lesznie. Polecam bardzo praktyczne płyty ca 5,5 cm. grube na ściany rozdzielcze.

Panienka
 która ma chęć wyuczyć się fryzjerstwa może się zgłosić.
 Gdzie? wskaże eksp. Głosu.

Kupujemy
 każdą ilość ołowiu
Drukarnia Leszczyńska

DOM
 z ogrodem i warszaniem, nadającym się na każde przedsięwzięcie, wjazd, podwórze, mieszkanie wolne, natychmiast na sprzedaż. Gdzie? wskaże eksp. Głosu.

LESZNO
 ulica Wolności 21.
NAKAZY ZAPŁATY
 poleca
Drukarnia Leszczyńska, Leszno, Wolności 21.

Wydzierżawienie łak
 odbędzie się we wtorek, 2. 6. o godz. 9 przed południem, w byłej oberży p. Jachna w Przybyszewie, przez licytację natychmiast dającym za gotówkę. Maj. Przybyszewo.

Uczeń
 może się zgłosić. Aleksander Richter, mistrz obuwniczy — Leszno, ul. Leszczyńskich 43.

Pokój słoneczny
 frontowy, świeżo odnowiony — eleg. umebl., z elektr. światłem, z używ. łożenki, do wynajęcia od 1. czerwca lub później z utrzymaniem lub bez. — Leszno, ulica Komeniusza 15, l. prawo.

Duży, obszerny, frontowy pokój przy głównej ulicy, dia 1 lub 2 panów, z utrzymaniem i opraniem, od 1. 6. do wynajęcia. Adres i warunki wskaże Głos.

Kupie pieszka
 (Fosterierka lub Rehiniczka) Zgłoszenia: Leszno, ul. Karola Marcjowskiego 13! mieszek 3

Pieczątki
 kauczukowe i mosiężne dostarcza szybko i tanio
 Józef Rzepka księgarnia skład papieru LESZNO, RYNEK 14.

BOISKO „SOKOŁA“ - LESZNO
 Dzisiaj czwartek od godz. 4—8

KONCERT! **KONCERT!**

HOTEL FOEST LESZNO
 Dziś w czwartek

KONCERT w OGRODZIE
 od godziny 8-cj wieczorem

Parkiet do tańca na wolnym powietrzu. **WSTĘP WOLNY**

PRZEMYSŁ i MANDEL

zamalo docenia znaczenie reklamy, skutkiem czego publiczność niema możliwości zaznajomić się z danymi artykułami. Kupiec polski musi brać przykład z zachodu i jak najwięcej reklamować, a ogłoszenie nawet najmniejsze w **GAZECIE NASZEJ** zapewnia inserentom **POŻĄDANY SKUTEK!**

PRZEPŁATA: Na poczcie wraz z tygod. „Przyjaciel Rolnika“, „Ognisko Domowe“, dodatkiem powieściowym i dodatkiem ilustrowanym z odnosz. do domu włącznie z opłatami pocztowymi wynosi kwart. 7,06 zł, mies. 2,36 zł, w eksped. i agenturach mies. 2,00 zł, z odnośnieniem do domu 2,20 zł. Oddzielny numer 15 groszy.

OGŁOSZENIA: Wiersz milim. i 1 am. na str. 6 lam. 20 gr. Reklamy 1 am. w dziale redakcyjnym 60 gr. Najmniejsze ogłoszenie kosztuje 2,00 zł. Przy częstem powtarzaniu udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty odpadają. Za telefonicznie podane ogłoszenia nie przyjmujemy odpowiedzialności.

W razie przeszkód w zakładzie, spowodowan. wyższą sily, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonentci nie mają prawa do odszkodowania.

AGENCYJA POZAMIEJSKOWE: Rawicz: Polowiński Ign., ul. Paderewskiego. Bojanowo: Adamczewski, Dworcowa. Śmigiel: P. Sierant, Sienkiewicza 24. Goslyn: Kiełmiński, Rynek. Poniec: Stefański, księgarnia. Krobka: A. Wlekiński, Wolny. Smoczyński, Kościelna 1. Miejska Górka: Walenty Szynka, Rynek. Sarnowa: Wollin, fryzjer. Jutrosin: J. Ostrowska, Rynek 9. Pogorzela: Kos, drogerja, Rynek. Wielichow: Dudziak, piekarnia. Dubin: p. Rawicz: R. Kowalski, Wroniawy: Dalaszyski. Zaborowo: Szudra, Rynek, Matyla, Rynek. Włoszakowice: Wojtkowiak, piekarnia. Swieczehowa: Koschel, Krzywiń: Bol. Pilarczyk, Rynek. Osieczna: Szawelski, ul. Leszczyńska.

Przyjaciel Rolnika

Tygodnik

Bezpłatny dodatek do „Głosu Leszczyńskiego“ i „Głosu Polskiego“

Nr. 22.

Leszno, dnia 29 maja 1931 r.

Rok 4.

Brońmy polskiego stanu posiadania.

Niemcy, korzystając z ciężkiego położenia warsztatów rolnych na naszych ziemiach zachodnich, prowadzą wytrwałą pracę, aby powiększyć swój stan posiadania. Coraz częściej zdarzają się propozycje dogodnych kredytów hipotecyjnych pod warunkiem pierwokupu ziemi dla dającego kredyt. A wiadomo, że pieniądze pochodzą z Berlina. Równocześnie wielu gospodarzy otrzymuje od obywateli narodowości niemieckiej propozycje długoletniej dzierżawy na warunkach nader korzystnych takich, jak płalność z góry gotówką kilkoletniej tenuty dzierżawnej, zakup gotówkowy całego inwentarza żywego i martwego itd. Nie trzeba dodawać, że propozycje powyższe są niezmiernie pojętne dla właścicieli zagrożeń warsztatów rolnych, którzy widzą w nich jedyną deskę ratunku. Naturalnie przechodzenie ziemi w ręce obce jest szkodliwe dla interesów państwa i walczyć z niem należy z jednej strony przez wzmożenie akcji kredytowej ze strony polskich banków, a z drugiej przez wytworzenie opinii, że pozbywać się ziemi, przez oddanie jej w ręce obce, nie wolno.

Ile rolnictwo traci na podwyżce taryfy kolejowej.

Taryfa kolejowa w Polsce była podwyższana w październiku 1929 r. i w październiku 1930 r., a więc w czasie silnego kryzysu rolnego. Przyjmując tę samą ilość przewozów co i w 1928 r. okazuje się, że w 1930 r. za przewóz zbóż zapłacili rolnicy więcej o 10.884.000 zł, za przewóz innych ziemiopłodów o 45.578.000 zł więcej i za przewóz produktów hodowlanych (bez zwierząt żywych) o 7.722.000 zł więcej.

A więc w najcięższym okresie rolnictwo wydało na transport o przeszło 64 miliony więcej, niż w 1928 roku.

Len w Europie.

Ogólny obszar, zajęty w Europie (bez Rosji) pod uprawę lnu, wynosił w r. 1930 — 446.251 ha, wyznając w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszenie o 6,4 procent. Najbardziej zmniejszył się obszar uprawy w Niemczech, Belgii, Francji, Anglii, Irlandji i Czechosłowacji. Podobno w Rosji uprawa lnu rozwija się bardzo szybko i dochodzi już do 80 procent obszaru wszystkich państw w Europie. Spadek produkcji był jeszcze większy niż zmniejszenie uprawnego obszaru, gdyż w stosunku do 1929 r. wyniósł 15 i pół proc. Wobec zmniejszenia się produkcji lnu w innych krajach rosną szanse dla zbytu lnu polskiego, którego odbiorcami są: Czechosłowacja, Niemcy, Belgja, Francja, Anglja i Lotwa, przytem ten ostatni kraj zakupuje len polski tylko celem przeróbki dla dalszego wywozu, ale już jako produktu własnego.

Na złą rolę ryma rady.

Warszawa, 26. maja 1931 r.

Od półtora miesiąca ceny na zboża i inne ziemiopłody wykazują pewną, a w stosunku do najniższego poziomu, nawet dość znacznąwyżkę. Owa wyżka przyszła bardzo w porę; dodając otuchy przygnębionym rolnikom w czasie siewów wiosennych. Nie można powiedzieć, żeby rolnicy zarobili dużo na poprawie cen, gdyż przeważnie dawno wyprzedali posiadane zapasy, aby opędzić najpilniejsze potrzeby gospodarstwa i domu. Więc nie dorażny dochód, ale nadzieja poprawy na przyszłość dodała ochoty do wytrwania i wysiłków.

Tymczasem, zaledwie rozpoczęło zwykować zboże, pojawiły się w gazetach głosy, o tem, że grozi Polsce brak ziarna chlebowego, że stajemy wobec drożyzny, że trzeba ograniczyć wywóz. Zapomniano najzupełniej o tem, że ceny obecne są mniejsze, od cen z 1927 r. dla pszenicy o 35 proc., dla żyta o 32 proc., dla owsa o 25 proc. i dla jęczmienia o 30 proc. A przecież przy tych dobrych ówczesnych cenach czysty zysk właścicielnia wyniósł tylko 6,81 proc. (cyfry po przecinku oznaczają setne części). Należy uświadomić sobie, jakie straty poniósł rolnik w ciągu długotrwałego okresu przerażająco niskich cen i zapytać, czy nie jest koniecznością dłuższa poprawa dochodów gospodarstw rolnych, które stale produkować ze stratą nie mogą.

Okazuje się, że niektóre sfery w Polsce uważają za rzecz naturalną tylko spadek cen na ziemiopłody, natomiast zwyżka wydaje się czymś niesamowitem. Wystarczy wszakże sięgnąć pamięcią wstecz, a okaże się, że z wyjątkiem lat kryzysu przeciętna cena za okres marzec, kwiecień, maj i czerwiec była wyższą od cen z okresu sierpień, wrzesień, październik i listopad, a mianowicie w 1924/25 o 63,6 proc., w 1925/26 o 5,4 proc., w 1926/27 o 38,6 proc., i w 1927/28 o 19,9 proc. A więc wahania cen są objawem naturalnym, a wyżka ich w porze wiosennej zachodziła zawsze i nikogo nie dziwiła.

Rady, ażeby ograniczyć obecnie wywóz, są niezwykłe szkodliwe. Oczywiście niemożliwą jest rzecz, aby rząd ich posłuchał, gdyż rozumie dobrze, iż ograniczenie wywozu byłoby jednocześnie początkiem ponownego spadku cen, czego warsztaty rolne nie wytrzymałyby przy obecnej katastrofalnej zniżce na produkty hodowli. Jednakowoż samo naucanie takich propozycji jest szkodliwym, gdyż wytworza ponownie wrogi nastrój w miastach przeważnie wsi i grozi nawrotem do dawnych złych stosunków, w których uznawano, że tylko mieszkańcy miast są konsumentami, których trzeba bronić przed wyższym cenami wieśniaków. Sto razy już wykazywano, iż właśnie ludność wiejska stanowi głównego odbiorcę artykułów wszystkich gałęzi przemysłu, że jej ubóstwo grozi ruiną wielu innych warsztatów pracy, ale to wszystko jest groch na ścianę, bo nie złą wolę ryma rady. Musimy jednak wyraźnie powiedzieć, że nawoływanie do powrotu na złą drogę polityki „prokonsumenckiej“ jest szkodliwe i że rolnicy, walcząc o należne im prawa, powinni być zadowoleni z wyjątkowo niskich cen, które im się udało uzyskać.

Gospodarstwo pokazowe.

Ażeby gospodarstwo wytrzymało i zle dole, trzeba umieć na niem gospodarować. Poważnym środkiem takiej praktycznej nauki są gospodarstwa pokazowe, których ilość w Polsce z roku na rok wzrasta. Szczególnie wybitną działalność w tym kierunku rozwija Sejmik Powiatowy w Postawach, który prowadzi 33 gospodarstwa pokazowe według następującego planu.

W pierwszym roku porządkuje się produkcję roślinną, jako podstawę organizacji innych działów i wprowadza się rachunkowość. W drugim porządkuje się produkcję zwierzęcą, zaprowadza się kontrolę produkcji roślinnej i zwierzęcej i organizuje się placówki zbytu. W trzecim roku, bo na taki okres czasu cała akcja jest wyznaczona, kończy się całość organizacji danego gospodarstwa, sporządza się plany, zajmuje się organizowaniem lub ożywianiem istniejących placówek społecznych.

Urządzenie tych 33 gospodarstw wymagało wiele pracy i starań, stworzono jednak wzór gotowy i pouczający, z którego wszyscy korzystać mogą. W tych wszystkich gospodarstwach zwrócono szczególną uwagę na racjonalną uprawę, nawożenie i obsiew pól, założono też w nich 16 kółek doświadczalnych* okazano pomoc w sprządzaniu odpowiednich nasion, zapoczątkowano wreszcie zakładanie dołów kompostowych. Wciągnięto właścicieli omawianych gospodarstw do kół kontroli obór, zachęcono do przeprowadzenia urządzeń zdrowotnych i czystości w chlewach, oborach i stajniach, zapoczątkowano akcję zakładania warzywników. Popierano też usilnie działalność rolniczej przysposobienia młodzieży, wciągnawszy do niej i dorosłych gospodarzy. Podczas gdy w 1929 w powiecie było tylko 13 zespołów z 62 uczestnikami, w 1930 r. było już 21 zespołów z 132 uczestnikami i 7 kół złożonych ze starszych gospodarzy z 31 uczestnikami. Na rok bieżący zapisanych jest 520 uczestników na 52 zespoły. Urządzony został też kurs dla przodowników. W końcu utworzono koło gospodyń wiejskich, dla których zorganizowano kursy kroju i szycia.

migracja.

Wychodźcy polscy we Francji. Od wojny imigracja polska do Francji przybrała poważne rozmiary. W czasie spisu ludności z r. 1926 naliczono około 320.000 Polaków. W ostatnich latach napływ robotników polskich był większy, niż napływ robotników belgijskich, włoskich i hiszpańskich. Można obliczać obecnie ilość robotników polskich na 400.000. Dzieci w wieku szkolnym jest ponad 45.000. Co do robotników, to według ostatniego spisu było: górników — około 100.000, rolników — 35.000, w innych przemysłach około 70.000.

Wysiedlanie cudzoziemców z Ameryki i obostrzenie przepisów dla przybyszów. Wobec kryzysu bezrobocia w Stanach Zjednoczonych A. P. władze tamtejsze przystąpiły do wysiedlania wszystkich tych osób, które przybyły do Ameryki nielegalnie po roku 1924. Ogółem do Stanów Zjednoczonych, jak wykazują sporządzone obliczenia, przybyło nielegalnie około 400.000 osób, z tego ponad 100.000 osób po roku 1924. Deportacja więc dotknie 100.000 obcokrajowców w Stanach Zjednoczonych. Od chwili rozpoczęcia deportacji władze Stanów Zjednoczonych wysiedlały początkowo po 1.500 osób, obecnie zaś cyfra ta sięga już 2.000 osób miesięcznie.

Obosirzenie przepisów przy imigracji do Stanów Zjednoczonych spowodowało, że imigracja do Ameryki Północnej spadła w okresie od 1. 9. 1930 do 1. 5. 1931 (a więc w ciągu ośmiu miesięcy) w stosunku do odpowiedniego okresu 1929-30 o 50 proc

Ceny dla producentów i dla detalistów.

W kwietniu rolnicy otrzymywali przeciętnie 29 zł 21 gr. za 100 kg. pszenicy, a detalści 68 gr. za 1 kg. mąki pszennej, czyli 68 zł, za 100 kg.; a zatem przemiał i zarobki handlu wyniosły 38,79 gr. Za ziemniaki rolnik otrzymywał 7,23 zł, a detalista 15 zł, za mleko 25 gr. rolnik, a kupiec 42, za 1 kg. wieprza żywej wagi producent osiągał 1 zł, 7 gr., a rzeźnik za 1 kg., mięsa wieprzowego 2 zł 16 gr.; za jajo wieśniakowi płacono niecałe 9 groszy, a sklepikarzowi 16 groszy. Wydaje się, że różnice między cenami, płaconymi producentom i cenami płaconymi detalistycznym kupcom, są nadmiernie duże i njezasadnione.

Sowiecki dumping m. sła w Anglii

Na posiedzeniu Izby Gmin omawiana była sprawa dumpingowej sprzedaży masła sowieckiego na rynku angielskim. W dyskusji poseł Remer zwrócił uwagę dyrektora Departamentu Handlu Zagranicznego na trudności, jakie wytworzyła dla sprzedawców masła krajowego dumpingowa sprzedaż masła sowieckiego po cenach niższych od poziomu kosztów wytwórczości masła produkowanego zarówno w Anglii jak i w Dominjach. Mówca zapytał również, w jaki sposób rząd zamierza na to zareagować. Minister Graham przyznał, że istotnie cena masła, oraz innych artykułów ostatnimi czasy znacznie się obniżyła, nie jest jednak pewne, czy obniżkę spowodował istotnie dumping sowiecki. Co się tyczy ograniczenia przewozu z Z. S. S. R. to p. Graham stwierdził ponownie iż rząd angielski nie może zabronić przewozu towarów na rynek angielski tylko ze względu na niski poziom ceny oferowanych towarów. Poseł Hamilton zwrócił uwagę na 15.000 beczek masła sowieckiego, wyladowanych w Anglii, określając ten rzywóz jakpo policzek, wymierzony zarówno Australji jak i Nowej Zelandji.

Bekony.

Eksport bekonów w kwietniu wzrósł w porównaniu z miesiącem poprzednim o około 53 procent. Tak poważne zwiększenie eksportu tłumaczy się pozostałym zapasem z poprzedniego miesiąca oraz większą podażą świń na krajowych targach. Eksport był kierowany w całości na rynki angielskie, gdzie w pierwszej połowie miesiąca sprawozdawczego uzyskiwał ceny, wahające się pomiędzy 44 a 54 szylingów za 1 cwt. W drugiej połowie miesiąca, ceny na rynku angielskim znacznie spadły (o prawie 13 szylingów) tak, że nie tylko nie pokrywały własnych kosztów produkcji, lecz nadto przemysł bekonowy w tym okresie poniósł poważne straty, których nawet nie jest w stanie wyrównać otrzymywaną refakcją cła. Jeżeli chodzi o konkurencję zagraniczną, odczuwa się ją w pierwszym rzędzie ze strony Danji, która w ostatnim czasie znacznie powiększyła swój ubój, doprowadzając go do 122.000 sztuk tygodniowo, od właśnie przyczyniło się do tak raptownego i wielkiego spadku cen za bekony polski. W najbliższej przyszłości nie jest przewidziana zwyżka cen na rynkach angielskich, tak, że przemysł bekonowy będzie zmuszonym obniżyć odpowiednio ceny przy zakupie żywca; wątpliwem jest jednak czy uda się obniżyć ceny do tego stopnia, ażeby wyłączając nawet refrakcję cła pokryć własny koszt produkcji. Dla poprawy stosunków eksportowych byłoby koniecznym przyspieszenie biegu pociągów, oraz uzyskanie dwurazowego kursu okrętów z Gdyni do Anglii.

* Pszenica z nowych zbiorów. W stanie Teksas oferują pszenicę z nowych zbiorów po 40 centów amerykańskich za buszel franco stacja.

Ogólne wiadomości bieżące.

Poznań. (Odwołanie pokazu produktów ogrodniczych.) Wielkopolska Izba Rolnicza donosi, że pokaz produktów ogrodniczych, który Poznańskie Towarzystwo Ogrodnicze zamierzało urządzić w maju br. — ze względu na niesprzyjającą pogodę wiosenną, odłożony będzie do jesieni rb.

Warszawa. (Wycieczka studentów-leśników z uniwersytetu w Białogrodzie). Od dnia 16. maja br. odbył się na ziemi polskiej wycieczka jugosłowiańskich studentów-leśników wydziału rolniczo-leśnego uniwersytetu w Białogrodzie pod kierunkiem profesorów tegoż uniwersytetu pp. Balena, Marinowicza i Frankowicza. W wycieczce tej bierze udział 14 studentów i jedna studentka. Mieli goście, którzy przed dwoma laty serdecznie i po bratersku podejmowali na terenie Jugosławji uczestników polskiej wycieczki, zorganizowanej przez wydział leśny Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, zwiedzały najważniejsze centra pracy leśników, kilka ośrodków polskiej kultury i pracy, oraz wszystkie polskie akademickie uczelnie leśne (Warszawa, Polona i Białowieża) i dwie niższe szkoły leśne (Cieszyn i Białowieża). Pobyt wycieczki jugosłowiańskiej w Polsce potrwa do dnia 1. czerwca rb. Do Warszawy przybyli uczestnicy wycieczki z Gdyni dnia 24. bm. przed wieczorem, wyjazd do Białowieży nastąpił w dniu 26 bm. w nocy.

Warszawa. (Przymus łępicenia ostu). Ukazało się rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dn. 27. III.

193. r., zarządzające łępicenie ostu polnego, ostu lancetowatego, ostu siwego, ostu łąkowego, ostu zwisłego, ostu kędzierzawego i ostu trąstkoszonego.

Kto ma osel na gruncie przez siebie użytkowanym, lub przez siebie zarządzanym, obowiązany jest corocznie roślinę tę z korzeniami wyrwać lub w inny sposób niszczyć tak, ażeby ją całkowicie ze swego gruntu usunąć, a przynajmniej nie dopuszczać do zakwitnięcia.

Rozporządzenie to przewiduje, że zarządy gmin są obowiązane corocznie na wiosnę przed dn. 1. maja, a w roku bieżącym do 15. maja, ogłaszać przypomnienie wszystkim mieszkańcom o obowiązku niszczenia ostu. Niewypełnienie zaś tego obowiązku ze strony gospodarzy, to znaczy niezastosowanie się posiadaczy gruntów do nakazu niszczenia ostów będzie karane, przyczem kontrolę gruntów przeprowadzać będzie zarząd gminy. (Arol.)

Leszno. (Kółko rolnicze). W niedzielę, dnia 31. maja 1931 r., zwiedzenie gospodarstw w Gronowie. Zbiórka o godz. 3 popoł. w Gronowie przed p. Terakowskim. O liczny udział prosi Zarząd.

Święciechowa. Zebranie Kółka Rolniczego Święciechowa odbędzie się w niedzielę, dnia 31. maja br. na sali p. Białasowej, po nabożeństwie. Ze względu na ważność obrad i porządku dnia, o jak najliczniejszy udział prosi Zarząd Kółka.

Ze świata.

Kwestja rolna w Hiszpanji. Rząd hiszpański ogłosił dekret w sprawie rozwoju produkcji rolnej. Właściciele pół nieuprawionych wezwani zostali do wycofania ich użytkowania, aby ta droga przetransformacji była użyteczna dla ludności wiejskiej bezrobotnej. W razie odmowy będą karani pieniężnie, a ich pola będą zmobilizowane i sprzedane z licytacji.

Zgromadzenie dzierżawców i właścicieli ziemskich, odbyte w Cordobie, uchwaliło domagać się podwyżki cen pszenicy do 50 pesetów za kwintal pszenicy wwozu pszenicy zagranicznej.

Rośliny na polach lodowych. Leningrad (CEPS.) — Od dawna krążące w kołach rolniczych Rosji: siewne rośliny przypuszczenie, jakoby w okolicach arktycznych możliwa była uprawa roli, skłoniło Wszechnicę Akademję Rolniczą do rozpoczęcia badań w tym kierunku, które przeprowadzone zostaną w okolicach podbiegunowych, między 67 a 69 stopniem szerokości północnego. Wiedza rolnicza, uzbrojona w najdoskonalsze metody i środki techniczne, podejmuje atak na pola lodowe Arktyki. Instytut rolniczy prowadzi badania nad hodowlą roślin w warunkach arktycznych i ukonstatawał, że hod. taka jest zupełnie możliwa. Na otwartym gruncie hodować można od lipca rośliny nie wymagające ciepła jak: rzepę, rzodkiewkę, cebulę i sałatkę. Również udają się ziemniaki. Wszystkie te zasady uprawy najpóźniej z początkiem września. W rejonie arktycznym i w okolicach polarnych wydały dostatek plon: owies i rośliny strączkowe, jak: groch, fasola i t. p.

Zasiewy wiosenne w Rosji. Ze sprawozdania komisji rolnictwa na dzień 5 maja rb. wynika, że w całej Rosji obsiano 24.557.100 ha, wobec 37.6 mil. ha na dzień 5 maja 1930 r. Z zasianego obszaru 17.875.600 ha przypada na kolektyny, a tylko 4 mil. 255.600 ha na gospodarstwa jednostkowe.

Belgia osiedla emigrantów rosyjskich w Kongo. Rząd belgijski rozważa obecnie projekt przekazania emigrantom rosyjskim pod kolonizację 40.000 hektarów ziemi na pograniczu Konga belgijskiego.

Jak szybko rosną sosny w maju

Pewnemu leśnikowi norweskiemu udało się przy pomocy niezwykle precyzyjnych obliczeń wymierzyć godzinny wzrost młodych gałązek sosny. Powtarzając swoje pomiary o różnych porach dnia i w różnych miesiącach, doszedł cierpliwym badacz do nader ciekawych wniosków, rzucających garść światła na życie roślin wogóle, a sosen w szczególności.

Otóż wydłużanie się gałęzi rozpoczyna się w maju, w czerwcu osiąga swe maksimum, a w ciągu lipca ustaje. Wydłużanie to odbywa się niejednokrotnie w różnych porach dniach, słabsze jest nad ranem, aniżeli po południu, a nawet przed wieczorem, natomiast około 20 godziny ustaje zupełnie, by znów się rozpocząć dopiero ze wschodem słońca. W ten sposób przyrost długości gałązek sosnowych wynosi 1,5 milimetra na godzinę w porze popołudniowej, a 2,7 milimetra na godzinę po południu. W połowie czerwca wzrost gałązek dochodzi do 27 milimetrów dziennie.

Opady atmosferyczne nie wpływają a raczej wpływają ujemnie na wzrost gałęzi sosnowych, zapewne wskutek oziębienia temperatury. Powolniej też rosną grube konary. Grubienie gałęzi odbywa się przez cały rok, jednakże niepodobna wymierzyć różnicy godzinnej, a nawet dziennej średnicy gałęzi.

J. K.

**** Kto chce niech wierzy.** (Pisklęta można sobie zamawiać w kolorze czerwonym, zielonym lub niebieskim). Purpurowe pisklęta to osławiony krzyk mody! Ojczyzną wynalazku jest naturalnie Ameryka, miejscowość — Calgary, stan Alberta. Jak się to odbywa? W dziewiętnastym dniu wylęgania nakluwa się jajo kurze za pomocą specjalnie skonstruowanej hypodermicznej szpilki i wprowadza do jaja serum barwy purpurowej, poczem kładzie się je z powrotem pod kurę. Z jaja wykluwają się pisklęta o puchu barwy jednokolorowej purpurowej. W ten sam sposób można otrzymać pisklęta zielone i niebieskie. (wl.)

Konie rzeźne.

Eksport koni w kwietniu zwiększył się znacznie, bo o ca 50 proc., co tłumaczy się wielką podażą towaru na rynku krajowym, przy bardzo niskich cenach. Eksport kierowany był przeważnie do Austrii, tudzież do Belgji, Francji i Włoch. Ceny spadły ostatnio o blisko 40 proc. Przy zwiększonym zapotrzebowaniu z zagranicy, eksport ten, planowo prowadzony ma widoki na poważne zwiększenie swej pozycji w naszym eksporcie hodowlanym.

Wskazówki praktyczne.

Zaraza płucna bydła rogatego.

Zaraza płucna należy do chorób zakaźnych; wywołuje ją specjalny zarazek. Choroba objawia się podniesieniem temperatury do 41 st. C., osłabieniem, brakiem apetytu, zmniejszoną wydajnością mleka, apatią i charakterystyczną, albo często przejściową puchliną podszczękową. Należy się zaobserwować suchy, krótki kaszel, szczyganie rano, przy dojeździe, który potem w ruchach zwierzęcia staje się głębszym. Chore zwierzę ma utrudniony oddech, włos nasiroszony, wysłępuje biegunka naprzemiennie z zatwardzeniem i zmniejsza się wydzielenie uryny. Wylączając ostry przebieg, choroba może zatrzymać się w każdym stadium, wtedy objawy łagodnieją. O ile nowe sztuki przybędą do obory, epidemia rozszerza się. Dlatego należy przy zauważeniu wspomnianych objawów oddzielić sztuki chore i wezwać lekarza-weterynarja. Zaraza płucna bowiem należy do chorób najcięższych i nie można przy niej polegać na żadnych środkach domowych.

— 0 —

To i owo.

Skarby pod gniazdem grzechotników. W Oatman (Ameryka) wykryto niespodzianie — jak donosi „Herald Examiner” — niezwykle skarby pod gniazdem grzechotników. Oto dwaj poszukiwacze złota, pragnąc urządzić sobie legowisko nocne w opuszczonej grocie kamiennej w pobliżu Oatman, spostrzegli z przerażeniem, że mieści się w niej gniazdo grzechotników. Ażeby więc uwolnić się od niebezpiecznych sąsiadów, podłożyli w grocie duży ładunek dynamitu. Skutek wybuchu był nieoczekiwany bo zniszczył nie tylko całe gniazdo, ale nadto spowodował dużą wyrwę w podłodze pod gniazdem. Oczom poszukiwaczy złota ukazało się tajemnicze podziemie. Z zachowaniem tedy wszelkich ostrożności spuścili się po linie do owego podziemia, gdzie czekała ich nowa niespodzianka; szkielec muła z siodeł i workiem pocztowym. W worku znaleziono około dwustu listów z roku 1849. Najwięcej listów z adresowanymi do porucznika Jerzego Whitakera z pierwszego kalifornijskiego korpusu ochotni. Skąd się tam wzięły? Widocznie banda jakaś napadła na pocztowca, obrabowała go a worek pocztowy, nie przedstawiający żadnej wartości, wrzuciła do podziemnej groty. Tak przynajmniej utrzymują starsi mieszkańcy okolicy Oatman, nie wspominając jednakże skąd w tem podziemiu wziął się muł osiodłany. Jakkolwiekby było, — znalezione tam listy przedstawiają dziś wielką wartość. Na listach bowiem znajdują się rzadkie i poszukiwane dziś egzemplarze znaczków pocztowych, doskonale zachowanych. Ceny katalogowe większości tych znaczków opiewają na 75.000 dolarów. Szczęśliwcy szukali złota, a znaleźli znaczki pocztowe, które im dały trzy miliony dolarów. (Ka.)

Z poznańskiego targu na bydło.

Urzędowe Sprawozdanie Targowej Komisji Notowania Cieląt

Poznań, dnia 27 maja 1931 r.

Spędzono: wołów 89, buhajów 132, krów 349, świń 160, cieląt 508 owiec 150, razem 2878 zwierząt.

BYDŁO.

Woły.	Pełnomięsiste wytłuczone niezapręgane	16 — 18
	Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	16 — 18
	Mięsiste tuczone starsze	88 — 92
	Miernie odżywione	64 — 72
Buhaje.	Wytłuczone pełnomięsiste	100 — 110
	Tuczone mięsiste	9 — 10
	Nie tuczone, dobrze odżywione starsze	70 — 75
	Miernie odżywione:	62 — 68
Krowy.	Wytłuczone pełnomięsiste	98 — 102
	Tuczone mięsiste	88 — 92
	Nie tuczone, dobrze odżywione	74 — 78
	Miernie odżywione	4 — 5
owce	Wytłuczone pełnomięsiste	106 — 110
	Tuczone mięsiste	96 — 100
	Nie tuczone dobrze odżywione	86 — 90
	Miernie odżywione	73 — 77
Młodzież:	Dobrze odżywione	64 — 68
	Miernie odżywione	61 — 65
Cielęta.	Najprzedniejsze cielęta wytłuczone	84 — 88
	Tuczone cielęta	74 — 78
	Dobrze odżywione	64 — 68
	Miernie odżywione	61 — 65

OWCE:

Wytłuczone, pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	130 — 140
Tuczone starsze skopy i maciorci	110 — 120
Dobrze odżywione	68 — 72

SWINIE (TUCZNIKI).

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	106 — 110
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	91 — 95
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	88 — 92
Mięsiste świnię ponad 80 kg	82 — 86
Macjory i późne kastraty	8 — 12
Swinie betonowe	83 — 87

Usmolenie notujące

Plaga gołębi w miastach włoskich skłoniła rządy miejskie do walki z nadzwyczajnym przyrostem liczby tych miłych, ale natrętnych ptaków. Zapoczątkowała akcję Bolonja, a teraz za jej przykładem poszła Florencja. Wystano na placu miejskim, gdzie gromadzą się całe stada gołębi, sieci, którzy operując siatkami, wyłowili znaczną ilość skrzydlatych gości. (p)

* **Polska nie wywozi maki do Niemiec.** Wobec tego, że w polskich publikacjach statystycznych wymienione wśród odbiorców polskiej maki, fachowe pismo niemieckie „Deutsche Getreide Zeitung” (Nr. 63) stwierdza, że Niemcy nie importują maki z Polski i, że ten towar stanowi jedynie przedmiot tranzytu przez porty niemieckie.

* **Dodatki do cel w Czechosłowacji.** Rząd czechosłowacki ogłosił nowe dodatki do ogólnych stawek celnych, obowiązujące od 9 maja br. od importujących towarów: pszenica — dodatek do cła 23 Kc., żyto — 46 Kc., jęczmień — 22 Kc., owoce — 14 Kc., maki i wytwory z niej — 65 Kc., swinię — 308 Kc. Dodatek do cła od świń wynosił do 9. maja br. 284 Kc.